Multikulturalizmus és diverzitás a 21. században
Nemzetközi tudományos konferencia
Beregszász, 2018. március 27–28.

Полікультурність та різноманітність у 21 столітті
Міжнародна науково-практична конференція
Берегове, 27–28 березня 2018 року

Multiculturalism and Diversity in the 21st Century
International Academic Conference
Berehove, March 27–28, 2018

Absztraktkötet

Збірник тез доповідей

Book of Abstracts

MULTIKULTURALIZMUS ÉS DIVERZITÁS A 21. SZÁZADBAN

Nemzetközi tudományos konferencia
Beregszász, 2018. március 27–28.

Absztraktkötet

Szerkesztette:
Nagy-Kolozsvári Enikő – Kovács Szilvia

„RIK-U” Kft.
Ungvár
2018

УДК: 061.3
П– 79

A kiadvány a 2018. március 27–28-án Beregszászban megtartott a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológia Tanszéke és az Ungvári Nemzeti Egyetem Történelem és Nemzetközi Kapcsolatok Karának Multikulturális Oktatás és Fordítás Tanszéke által rendezett *Multikulturalizmus és diverzitás a 21. században* című nemzetközi tudományos konferencia absztraktjait tartalmazza.

Készült a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Kiadói Részlegének műhelyében

Szerkesztette:
Nagy-Kolozsvári Enikő – Kovács Szilvia

Korrektúra: *Grica-Varcaba Ildikó, Lőrinc Marianna, Kordonec Olekszandr*
Tördelés: *Tótin Viktória, Dobos Sándor*
Borítóterv: *Kolozsvári István, Dobos Sándor*
A borítón látható fotót készítette: *Jablonykó Tamás*
ETO-besorolás: *a II. RF KMF Apáczai Csere János Könyvtára*
A kiadásért felel: *Orosz Ildikó, Dobos Sándor*

A közölt absztraktok tartalmáért a szerzők a felelősek.

A tudományos rendezvényt és a kiadvány megjelenését támogatta:

Megvalósult a Magyar Kormány támogatásával

Miniszterelnökség
Nemzetpolitikai Államtitkárság

Bethlen Gábor Alap

Kiadó és nyomdai munkák: „RIK-U” Kft.
88000 Ungvár, Gagarin u. 36. E-mail: print@rik.com.ua
Felelős vezető: Sztanyisevszkij Jevgen

ISBN 978-617-7692-09-5

© Nagy-Kolozsvári Enikő – Kovács Szilvia, 2018
© A szerzők, 2018

ПОЛІКУЛЬТУРНІСТЬ ТА РІЗНОМАНІТНІСТЬ У 21 СТОЛІТТІ

Міжнародна науково-практична конференція
Берегове, 27–28 березня 2018 року

Збірник тез доповідей

За редакцією:
Еніке Надь-Коложварі – Сільвія Ковач

ТОВ «РІК-У»
Ужгород
2018

УДК: 061.3
П– 79

Збірник містить тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Полікультурність та різноманітність у XXI столітті», яка відбулася 27–28 березня 2018 року в м. Берегове. Організаторами конференції стали кафедра філології Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці II і кафедра полікультурної освіти та перекладу факультету історії та міжнародних відносин Ужгородського національного університету.

Підготовлено у видавничому відділі
Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II

За редакцією:
Еніке Надь-Коложварі – Сільвія Ковач

Коректура: *Ільдіко Гріца-Варцаба, Маріанна Леврінц, Олександр Кордонець*
Верстка: *Вікторія Товтін, Олександр Добош*
Обкладинка: *Іштван Коложварі, Олександр Добош*
Автор фото на обкладинці: *Анатолій Яблонько*
УДК: *Бібліотечно-інформаційний центр "Опацої Чере Янош" при ЗУІ ім. Ф.Р. II*
Відповідальний за випуск: *Ільдіко Орос*, *Олександр Добош*

За зміст тез відповідальність несуть автори.

Проведення конференції та друк збірника здійснено за підтримки:

Megvalósult a Magyar Kormány támogatásával

Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárság

Bethlen Gábor Alap

Видавництво та поліграфічні послуги: ТОВ «РІК-У»
88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36. E-mail: print@rik.com.ua
Генеральний директор: Станішевський Євген Вікторович

ISBN 978-617-7692-09-5

© Еніке Надь-Коложварі – Сільвія Ковач, 2018
© Автори, 2018

MULTICULTURALISM AND DIVERSITY IN THE 21ST CENTURY

International Academic Conference
Berehove, March 27–28, 2018

Book of Abstracts

Edited by:
Enikő Nagy-Kolozsvári – Szilvia Kovács

”RIK-U” LLC
Uzhhorod
2018

УДК: 061.3
П– 79

The publication includes papers presented at the international academic conference, ”Multiculturalism and Diversity in the 21st Century” held on 27–28 March, 2018 in Berehove. The academic event was organised by the Department of Philology of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education and the Department of Multicultural Education and Translation, Faculty of History and International Relations of Uzhhorod National University.

Prepared at the Publishing Department of
Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education

Edited by:
Enikő Nagy-Kolozsvári – Szilvia Kovács

Proof-reading: *Ildikó Grica-Varcaba, Marianna Lőrinc, Olekszandr Kordonec*
Makeup: *Viktória Tótin, Sándor Dobos*
Book cover: *Kolozsvári István, Sándor Dobos*
Book cover photograph by *Tamás Jablonykó*
Universal Decimal Classification (UDC): *The Apáczai Csere János Library of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education*
Responsible for publishing: *Ildikó Orosz, Sándor Dobos*

Authors are responsible for the content of abstracts.

The international academic conference and the publication of abstracts sponsored by:

Megvalósult a Magyar Kormány támogatásával

Miniszterelnökség
Nemzetpolitikai Államtitkárság

Bethlen Gábor Alap

Publishing and printing: ”RIK-U” LLC
88000 Uzhhorod, Gagarin Street, 36. E-mail: print@rik.com.ua
Responsible manager: Jevgen Stanyisevskiy

ISBN 978-617-7692-09-5

© Enikő Nagy-Kolozsvári – Szilvia Kovács, 2018
© Authors, 2018

TARTALOM – ЗМІСТ – CONTENTS

AFSHAR, NAEIMEH: EFFECTS OF L1 DOMINANCE ON THE ACQUISITION OF ENGLISH SOUNDS BY TURKISH/PERSIAN BILINGUALS 15

ALBERT ÁGNES: KREATIVITÁS A NYELVOKTATÁSBAN 16

ALKHRISHEH, HAZIM: MOTIVATION, ATTITUDE AND EFFORT TOWARDS LEARNING ENGLISH: THE CASE OF MUTAH UNIVERSITY JORDANIAN MALE AND FEMALE STUDENTS 20

ANDREYKO, VITALIY: НОВА ПАРАДИГМА ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКОГО МІЖДЕРЖАВНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ЯК ПРИКЛАД ЦИВІЛІЗОВАНОГО СПІВІСНУВАННЯ ДВОХ КРАЇН 22

BÁLINT, EMMA JÚLIA: DIVERSITY OF MENTAL ILLNESSES IN THE HISTORY OF SOCIAL MEDIA IN THE 21ST CENTURY 27

BANYAS, VOLODYMIR / БАНЯС, В. В.; БАНЯС, Н. Ю.: МАЛОВІДОМИЙ ІВАН ФРАНКО: ПОВІСТЬ «МІСІЯ» (ДО 130-ЛІТТЯ ВІД ЧАСУ ПЕРШОЇ ПУБЛІКАЦІЇ) 30

BARANY, ADALYBERT: ВПЛИВ ПОДІЙ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ НА СВІТОГЛЯД ІМРЕ КЕРТЕСА ТА ЙОГО ВІДОБРАЖЕННЯ В РОМАНІ «ЗНЕДОЛЕНІСТЬ» 33

BÁRÁNY ERZSÉBET: KORSZERŰ KÉTNYELVŰ SZÓTÁRAK ALKALMAZÁSA A KÁRPÁTALJAI MAGYAR ISKOLÁK UKRÁN NYELV ÓRÁIN 36

BEREGSZÁSZI ANIKÓ: A MAGYAR NYELV ÉRETTSÉGI VIZSGA TARTALMA MINT NYELVI TERVEZÉSI KÉRDÉS A KÁRPÁTALJAI MAGYAR ISKOLÁKBAN 40

BODOR VIKTÓRIA: A DIALEKTOLÓGIAI ISMERETEK ALKALMAZÁSÁNAK FONTOSSÁGA AZ ÓVODAI ANYANYELVI NEVELÉSBEN (EGY EMPIRIKUS FELMÉRÉS EREDMÉNYEI ALAPJÁN) 43

BOGNÁR, CSABA: UNIFORMIZED MULTICULTURALISM: WORLD STATE, UNIVERSAL LEGAL SYSTEM AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE AT THE DAWN OF CYBORG BEING 48

CHONKA, TETYANA: КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА У ТВОРАХ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ 53

CSÁSZÁR ISTVÁN: SZOVJET–MAGYAR KAPCSOLATOK 1964-TŐL NAGYKÖVETI JELENTÉSEK ALAPJÁN, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A KÁRPÁTALJAI MAGYARSÁGRA 60

CSERNICSKÓ, ISTVÁN: BILINGUAL EDUCATION MODEL FOR THE MINORITIES: ALWAYS THE BEST SOLUTION? 62

CSILLIK, ÉVA: EFFECTIVE PRACTICES FOR MEETING THE LEARNING NEEDS OF 'SUPERDIVERSE' MULTI-LANGUAGE LEARNERS IN EARLY CHILDHOOD CLASSROOMS 70

DEMCHENKO, INHA: ПОЛІКУЛЬТУРНА ОСВІТА ІНОЗЕМЦІВ – МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ 73

DOBOS, SÁNDOR: OFFICIAL REGULARIZATION OF SETTLEMENT NAMES ON THE TERRITORY OF PRESENT-DAY TRANSCARPATHIA IN THE ERA OF THE FIRST CZECHOSLOVAK REPUBLIC (1919–1938) 79

DUDICS LAKATOS KATALIN: MIT NEVEZNEK NYELVJÁRÁSNAK A KÁRPÁTALJAI MAGYAR ISKOLÁKBAN? 85

FÁBIÁN, MÁRTA: LISTENING STRATEGIES USED BY MONO- AND BILINGUAL MAJORS OF ENGLISH AT THE F. RÁKÓCZI II TRANSCARPATHIAN HUNGARIAN INSTITUTE 88

FÁBIÁN NÉMETH, BEÁTA: LINGUISTIC LANDSCAPE AS A WAY OF PUBLIC COMMUNICATION IN VINOGRADOVO 91

FAILASOFAH, FAILASOFAH: STUDENTS' CRITICAL LITERACY DEVELOPMENT: A STUDY OF TEACHERS' INSTRUCTIONAL PRACTICES 94

FEISAL, AZIEZ: DEVELOPMENT OF ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE IN AN ISLAMIC BOARDING SCHOOL IN INDONESIA: A DYNAMIC SYSTEM PERSPECTIVE 95

FODOR, KATALIN: EFL TEACHERS' TECHNOLOGICAL USE: POSSIBILITIES, ROUTINE AND EXPECTATIONS OF GENERATION Z 96

GÁL ADÉL: A VALLÁSI KÖLCSÖNHATÁSOK NYOMAI A NÉPI KÉZIRATOS FÜZETEKBEN 100

GAZDAG VILMOS: AZ OROSZ ÉS UKRÁN KÖLCSÖNSZAVAK KÁRPÁTALJAI MAGYAR NYELVJÁRÁSOKBAN VALÓ ELTERJEDTSÉGÉRŐL ÉS ALAKVÁLTOZATAINAK LÉTREJÖTTÉRŐL 106

H. TÓTH ISTVÁN: HOZZÁJÁRULÁS A KÁRPÁTALJAI HELYESÍRÁS-TANÍTÁS MINDENNAPJAIHOZ 112

HIRES-LÁSZLÓ KORNÉLIA: NYELVI TÁJKÉP BEREGSZÁSZBAN 113

HNATYK, KATALIN: NEW WINDS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN TRANSCARPATHIA 118

ГОРВАТ, ІРИНА ЛЮБА: КУЛЬТУРНЕ РОЗМАЇТТЯ І ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО, ВІДОБРАЖЕНІ В КУЛЬТУРНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОВІТОВОГО МУЗЕЮ САТУ-МАРЕ 123

HUSZTI, ILONA: REALISATION OF REFLECTIVE TEACHING DURING THE TEACHING PRACTICE OF ENGLISH MAJOR STUDENTS 127

ILLÉS, ÉVA: MONOLINGUALS IN A MULTILINGUAL LANDSCAPE 132

KARMACSI ZOLTÁN: EGY KÁRPÁTALJAI GASZTROFESZTIVÁL NYELVI TÁJKÉPE 136

KÉSZ BARNA: MULTIKULTURALIZMUS A SZOVJET HADSEREGBEN – KÁRPÁTALJAI MAGYAR KATONÁK BESZÁMOLÓI ALAPJÁN 140

KÉSZ BARNABÁS: INTERETNIKUS JELENSÉGEK A KÁRPÁTALJAI MAGYARSÁG TÁRGYI KULTÚRÁJÁBAN 146

KÉSZ MARGIT: INTERKULTURÁLIS KÖLCSÖNHATÁS A KÁRPÁTALJAI FOLKLÓRBAN SZAKRÁLIS SZÖVEGEK ELEMZÉSE ALAPJÁN 150

KÉSZ RÉKA: KULTÚRÁK TALÁLKOZÁSA KÜLFÖLDÖN MUNKÁT VÁLLALÓ KÁRPÁTALJAI NŐK NARRATÍVÁI ALAPJÁN 155

KHAVAVCHAK, OLEG: ЕМОТИВНИЙ ДИСКУРС «ІСТОРІЇ РУСІВ» 162

KONTRA H., EDIT: FLIPPED CLASSROOMS IN APPLIED LINGUISTICS: PROMOTING 21ST CENTURY SKILLS FOR LEARNING 169

KORDONETS, OLEKSANDR: МОТИВ СМЕРТІ У НОВЕЛАХ «ЗВИЧАЙНА ІСТОРІЯ» Б. ЛЕПКОГО ТА «ЗАПИСКИ НЕДУЖОЇ ЛЮДИНИ» О. ПЛЮЩА 173

KOVÁCS SZILVIA: AUTONÓM NYELVTANULÁS ÉS NYELVTANULÁSI STRATÉGIÁK HASZNÁLATA 180

KOZMÁCS ISTVÁN: KIS HAL A NAGY TENGERBEN VAGY NAGY HAL A TÓBAN? A KISEBBSÉGI ÍRÓ DILEMMÁJA 182

KYCHAK, OKSANA: ЛЮДИНА ЗАКАРПАТСЬКОГО ПОРУБІЖЖЯ: ПОЛІКУЛЬТУРНІСТЬ, ПАРАДИГМИ ПРИКОРДОННЯ ТА МІСЦЕВІ МЕНТАЛЬНІ КОРДОНИ В ЦЕНТРІ ЄВРОПИ 183

KYSHARI, BETTINA: РОЛЬ НАТО У ФОРМУВАННІ СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН 190

LEBOVICS VIKTÓRIA: NAGYÍTÓ ALATT A TOLMÁCSOLÁS 194

LECHNER ILONA: A KONTEXTUS SZEREPE A FORDÍTÁSBAN 196

LIBAK, NATALIA: НЕОЛОГІЗМИ У «ВЕЛИКОМУ ТЛУМАЧНОМУ СЛОВНИКУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ» ЗА РЕДАКЦІЄЮ В.Т. БУСЕЛ 200

LIZÁK, KATALIN: EFL INSTRUCTION IN THE 21ST CENTURY: MEETING THE CHALLENGES 203

LŐRINCZ, MARIANNA: CONCEPTUALIZING EFFECTIVE TEACHING 208

LYASHYNA, ALLA: ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ 214

MÁDI, GABRIELLA: LANGUAGE, POWER, ASSIMILATION, AND MINORITIES IN MULTILINGUAL SPACE (BASED ON CONTEMPORARY HUNGARIAN NOVELS) 218

MAJOR, ÉVA: THE TRUE MYTH – CAN A UNIVERSITY LECTURE BE INTERACTIVE? 220

MARHITYCH, DIANA: УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ УКРАЇНИ З ЄС: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ 224

MÁRKU ANITA: NYELVI TÁJKÉP: AZ INTERNETES MÉMEK KÁRPÁTALJAI MAGYAR VONATKOZÁSAI 229

KOGA, MASAYUKI: ІСТОРІЯ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВІДНОСИН МІЖ ЯПОНІЄЮ ТА УКРАЇНОЮ 233

MÁTÉ RÉKA: KÖZÉPPONTBAN A NYELVTANULÓ: TÖBBNYELVŰSÉG A GYAKORLATBAN 236

MEDGYES, PÉTER: THE NATIVE/NONNATIVE CONUNDRUM REVISITED 239

MELEHANYCH, HANNA: СТРАТЕГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ЗАКАРПАТТЯ)..... 240

MILLISITS MÁTÉ: A HOLLAND–MAGYAR REFORMÁTUS KAPCSOLATOK ÉVSZÁZADAI 245

MOLNÁR D. ISTVÁN: A NYELVI ÖSSZETÉTEL VÁLTOZÁSA KÁRPÁTALJA TERÜLETÉN 1880–1910 KÖZÖTT..... 246

MOLNÁR JÓZSEF: AZ ANGOL NYELV ISMERETE KÁRPÁTALJÁN – A 2001-ES UKRAJNAI NÉPSZÁMLÁLÁS ADATAI ALAPJÁN 249

MÓNUS DÓRA: DRÁMAPEDAGÓGIAI MÓDSZEREK AZ ANYANYELVOKTATÁSBAN..... 254

MOSKALENKO, OLENA: КРОС-КУЛЬТУРНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК ЧИННИК ВПЛИВУ НА ПРОФЕСІЙНУ АНГЛОМОВНУ КОМУНІКАЦІЮ..... 258

MOTRUK, VIKTOR: ЧИТАННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ МЕТОД ПІДТРИМАННЯ І РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНО-ФАХОВИХ МОТИВІВ УСНОГО МОВЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ (НА МАТЕРІАЛІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ)..... 262

MYSHKO, ANATOLIY: ФІНЛЯНДІЯ ТА НАТО 267

MYSHKO, SVITLANA: ВИВЧЕННЯ КУЛЬТУРИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ 273

NAGY-KOLOZSVÁRI ENIKŐ: INTERKULTURÁLIS KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE IDEGEN NYELVŰ GYERMEKIRODALOM SEGÍTSÉGÉVEL.....277

NEMES, ZSOLT: TEACHING HUNGARIAN IN THE US HUNGARIAN WEEKEND SCHOOLS: HERITAGE OR FOREIGN LANGUAGE APPROACH?..... 278

NSHIWI, DARIN: THE IMPACT OF MULTI-COMPETENCE APPROACH ON LEARNING VOCABULARY AND SPEAKING SKILLS OF A THIRD LANGUAGE BY SYRIAN ADULT LEARNERS 279

NYLABOVICH, YANA: УКРАЇНСЬКО-СЛОВАЦЬКІ НЕВІДПОВІДНОСТІ ПЕРЕКЛАДУ В КОНТЕКСТІ КАТЕГОРІЇ ЧИСЛА ІМЕННИКА 280

ÖVEGES ENIKŐ: NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAM: A MEGOLDÁS A MAGYAR NYELVOKTATÁS PROBLÉMÁIRA? 284

VIRAG, PAUL: СПІВЖИТТЯ ТА БАГАТОЕТНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В ПОВІТІ САТУ-МАРЕ У XXI СТОЛІТТІ 289

PELESKEI, VIKTORIA: MULTICULTURAL PERSPECTIVES IN FOREIGN LANGUAGE EDUCATION IN CANADA..... 292

PENCKÓFER JÁNOS: SZEMÉLYESSÉG, ÖNÉLETÍRÁS-JELLEG, „KÁRPÁTALJAI OLVASAT" BALLA LÁSZLÓ ÉLETMŰVE ALAPJÁN..... 298

PILIPENKO, GLEB: СЕРБСКИЙ ЯЗЫК В ВЕНГЕРСКИХ ШКОЛАХ ВОЕВОДИНЫ: ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ЛИНГВИСТИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ.....301

W. PILLAR, GRANVILLE: A CRITIQUE OF HEMISPHEROLOGY, MODALITY PREFERENCE AND LEARNING STYLES 308

PITRA, NELYA: НІМЕЦЬКИЙ МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ 315

POLYOVIY, MYKOLA: ПЕРСПЕКТИВИ ЕВОЛЮЦІЇ КУЛЬТУРНОГО РІЗНОМАНІТТЯ СВІТУ ДО СЕРЕДИНИ XXI СТОЛІТТЯ 318

POPOVYCH, NATALIA: РЕЛІГІЙНА ТЕРМІНОЛОГІЯ У ПЕРЕКЛАДАХ ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ (НА ПРИКЛАДІ ПЕРЕКЛАДІВ ДАВНЬОГРЕЦЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ) 323

ПЕВСЕ, АНДРЕЯ: ТРУДНОЩІ, ЩО ВИНИКАЮТЬ У ПРОЦЕСІ СПІЛКУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ УГОРЦЯМИ 327

PUSKÁS VERONIKA: ISKOLAI NYELVI TÁJKÉP NAGYBEREGEN 330

R. FEDOR, ANITA: INVESTMENT INTO HUMAN CAPITAL BY WOMEN WHO ARE TEMPORARILY AWAY FROM LABOUR MARKET..... 334

SHELEMBA, MYKHAYLO; SHELEMBA, MARTA: ВПЛИВ УГОРСЬКОГО ЧИННИКА НА ОСОБЛИВОСТІ ПАРТІЙНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ..... 338

SHPENIK, KATERYNA-MARIA: LANGUAGE POLICY OF THE EUROPEAN UNION..... 346

SHPENIK, SILVIA: USING SOCIAL MEDIA IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES.....351

STEFUCA, VIKTÓRIA: ТРУДНОЩІ УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ВЛАСНИХ НАЗВ.....355

SZABÓ, NOÉMI: CROSS-LINGUISTIC INTERACTION IN THIRD LANGUAGE LEARNING 357

SZAMBOROVSZKYNÉ NAGY IBOLYA: NEMZETISÉGI DIVERZITÁS KONTRA BIRODALMI UNIFORMIZÁLÁS. A SZOVJET OKTATÁSPOLITIKA JANUS-ARCÚSÁGA (1953–82 KÖZÖTT) 359

SZILÁGYI LÁSZLÓ: EGYNYELVŰ ÉS TÖBBNYELVŰ KÖRNYEZETBEN FELNŐTT TANULÓK NYELVTANULÁSI STRATÉGIÁI ANGOLÓRÁN 361

TASKOVICS OKSZANA: KÖZÖSSÉGI OLDALAK A NYELVOKTATÁSBAN.....365

TODOROV, IHOR: СУЧАСНІ ГЕОПОЛІТИЧНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ 368

TODOROVA, ANNA: EASTERN PARTNERSHIP AND EXPANSION: THE UKRAINIAN PERSPECTIVE.....373

TODOROVA, NATALIA: INTERCULTURAL COMMUNICATIVE COMPETENCE AND CRITICAL CULTURAL AWARENESS: IMPLICATIONS FOR THE UKRAINIAN ESP CONTEXT 379

TÓTH ENIKŐ: A MAGYAR NYELV MEGJELENÉSE GECSE NYELVI TÁJKÉPÉBEN 384

TYSHCHUK, ALLA: ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ У ВНЗ УКРАЇНИ: ЗМІСТОВНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД.....387

US, HANNA: ТЕРМІН «ДИТИНА» В ТЕРМІНОЛОГІЇ СІМЕЙНОГО ПРАВА: ПАРАДИГМАЛЬНИЙ ВИМІР..... 392

USTYCH, SERHIY: СУЧАСНІ ТРАНСКУЛЬТУРНІ ТЕНДЕНЦІЇ І ЗАКАРПАТТЯ..... 396

USTYCH, SERHIY; BENCHAK, OLESYA: СУТНІСТЬ, ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТОК СУЧАСНИХ ТРАНСКОРДОННИХ СИСТЕМ 397

VANČO, ILDIKÓ: THE TEACHING OF THE SLOVAK LANGUAGE IN SCHOOLS WITH HUNGARIAN AS THE LANGUAGE OF INSTRUCTION IN SLOVAKIA: GENERAL OVERVIEW.....401

VOVKANYCH, IVAN: ПОЛІКУЛЬТУРНІСТЬ У ВИКЛАДАННІ ІСТОРІЇ 402

VRÁBELY, TAMÁS: MULTICULTURAL EDUCATION: WAYS AND METHODS OF IMPLEMENTATION IN UKRAINE 403

VRAUKÓ, TAMÁS: CODE SWITCHING IN HISPANIC-AMERICAN NARRATIVES 407

WAWRZONEK, MICHAŁ: ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ ЯК МІЖНАРОДНА ПРОБЛЕМА – НА ПРИКЛАДІ ПОЛЬЩІ, УКРАЇНИ ТА ІЗРАЇЛЯ 408

WOŁEK, ARTUR: OFFICIAL USE OF MINORITY LANGUAGES: BETWEEN SYMBOLIC POLITICS AND LOCAL PUBLIC POLICIES 413

EGYNYELVŰ ÉS TÖBBNYELVŰ KÖRNYEZETBEN FELNŐTT TANULÓK NYELVTANULÁSI STRATÉGIÁI ANGOLÓRÁN

Szilágyi László
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Beregszász, Ukrajna
Ukraine

Bevezető

Napjainkban létfontosságúvá vált a középiskolát végző diákok idegennyelv-ismeretének egy magasabb szintre való törekvése. Mi sem bizonyítja ezt, mint az a tény, hogy a végzős diákoknak külföldi diploma szerzése esetén nyelvvizsgázniuk kell, s nem beszélve az idén Ukrajnában bevezetett emelt szintű érettségiről.

Számos tanulmány jelenik meg a nyelvpedagógia, s társtudományait művelő kutatók tollából, hogy hogyan, milyen módszerekkel tehető hatékonyabbá a nyelvtanulás. Ezt a célt szolgálja a tanulási stratégiák módszer is, amely az utóbbi pár évtizedben az egyik alapvető nyelvtanulási szemléletté érett az említett tudományterületen.

Mivel Kárpátalja, s annak magyarlakta települései is a kétnyelvűség mint sajátos jelenség egyik ideálisnak mondható helyszíne, nagyszerű kihívást és izgalmakat jelent az itt, ezen a területen kutató nyelvpedagógusoknak a helyi kétnyelvű tanulók idegennyelv-tanulásának vizsgálata.

A kutatás elméleti keretei

Tanulási stratégiák

Az új információk feldolgozása és tanulása többféle módon történik. A stratégiák tanulási módszerek. Nyelvpedagógiai kutatások azt bizonyítják, hogy a tanulási stratégiák a tanulók által alkalmazott lépések, amely által növelni tudják ismereteiket.

Oxford [1990] szerint a stratégiák olyan eszközök, amelyeket az aktív, önmagukat tudatosan irányító tanulók használnak, és alapvető szerepük van a kommunikációs kompetencia fejlesztésre. A megfelelő nyelvtanulási stratégiák fejlett, magasabb szintű tudást és önbizalmat eredményeznek. Az egyik általánosan elfogadott meghatározás szerint a tanulási stratégiák olyan eljárások, amelyeket a tanulók az információk elsajátítása, tárolása, visszakeresése elősegítésére alkalmaznak [Rigney, Dancereau 1985].

A tanulási stratégiák típusai

Számos szemlélet létezik a tanulási stratégiák típusait tekintve. A tanulási stratégiák rendszerének a kialakítására Chamot, O'Malley [1990] kidolgoztak egy speciális módszert. Az általuk kidolgozott eljárás szerint három fő stratégiacsoport létezik:

- kognitív
- metakognitív
- szociális, elmélkedő

A nyelvtanulási stratégiák rendszere

Minden direkt stratégia a nyelvismeretek mentális feldolgozását szolgálja, viszont mind a három alcsoport különbözően hajtja végre a feldolgozó folyamatot, és különböző célt is szolgálnak:

- a memóriastratégiák az ismeretek csoportosítását, a képzelőerőt szolgálják és segítenek a tanulóknak tárolni, visszakeresni az információkat;
- a kognitív stratégiák által a tanulók könnyebben tudnak érvelni, felfogni, és könnyebben tudják összefoglalni az új ismereteket a célnyelven;
- a kompenzációs stratégia, mint a találgatás vagy a szinonimák alkalmazása lehetővé teszi a tanulók számára a célnyelv használatát a hiányos tudásuk ellenére is.

Az indirekt stratégiák lehetővé teszik a tanulóknak, hogy saját ismereteiket irányítani tudják, tudjanak összpontosítani, átdolgozni, tervezni és értékelni:

- az affektív stratégiák segítenek szabályozni a tanulók érzelmeit, motivációját és attitűdjét;
- a szociális stratégiák segítenek a tanulóknak az interakciók által tanulni, új ismereteket szerezni.

Az egynyelvű és két/többnyelvű tanulók tanulási stratégiájának jellegzetességei

Jelen tanulmány nem tér ki az egynyelvű tanulók jellegzetességének a bemutatására, viszont átfogó képet nyújt a kétnyelvű tanulókról, stratégiaválasztásukról, összevetve azt az egynyelvű tanulók stratégia választásával.

Garcia [1994] szerint tudnunk kell, hogy a kétnyelvű és kétnyelvűség terminusoknak különböző jelentésbeli árnyalatuk van, sőt technikai meghatározásuk.

Valdes és Figueroa [1989] szerint azok az egyének, akik kétnyelvűek, két nyelv rendszerével rendelkeznek, amelyek egybeesnek vagy fedik egy-

mást, de mégis különböznek, egymásra támaszkodnak és függnek egymástól különféle módon a mindennapi környezet nyelvészeti és kommunikatív igényeit tekintve. Bármilyen körülményt figyelembe véve egy kétnyelvűnek van egy ideiglenes, átmeneti erősebb nyelve.

Egy kétnyelvű tanuló viszonylag gördülékenyebben alkalmazza mindkét nyelven a formális és informális stílust, vagy álmodik, beszél a két nyelven, de az olvasás és írás terén az egyik nyelv dominánsabb. Gondolkodásban és beszédkor gyakran történik kódváltás ezeknél a tanulóknál.

Eredmények

Az átlageredményeket összehasonlítva azt kell megállapítanunk, hogy az egynyelvű tanulók hatékonyabban emlékeznek, jegyeznek meg információt, mint kétnyelvű társaik. Az ok hátterében valószínűleg a több nyelv használatának zavarkeltése áll. Néha a kétnyelvű tanulók nem fordítanak sok figyelmet erre. Az egynyelvű és többnyelvű tanulók csoportja szívesen tanulja az angol nyelvet, és örömmel szerez újabb ismereteket az angolszász kultúrával kapcsolatban. A nyelvtanulás fejlesztése szempontjából ez egy természetes feltétel. Bár minkét csoport használ tanulási stratégiákat, nem mondható el róluk, hogy egyenlő arányban.

A kérdőív minden elemét kiértékelve arra a következtetésre jutottam, hogy a kétnyelvű tanulók bátrabban és hatékonyabban használnak tanulási stratégiákat az angol mint idegennyelv tanulásának folyamatában.

Bár vannak esetek, mint a hatékony emlékezés, ahol az egynyelvű tanulók sikeresebbnek mondhatók. A kreativitás tekintetében viszont a kétnyelvű tanulók kimagaslóan jobbak, mint egynyelvű társaik. A tanulás szervezése is könnyebben megy az utóbbi csoportnak, hiszen ők már birtokában vannak a második nyelv elsajátítása során használt módszereknek, s ezeknek a módszereknek a segítségével hatékonyabbá, gyorsabbá vált számukra az idegennyelv tanulási folyamata.

Az érzelmek szintén fontos szerepet játszanak a nyelvtanulásban. Az adatok tükrében a mérleg itt is a kétnyelvűek oldalára billen: magabiztosabbak, határozottabbak egy új, idegen nyelvet használni.

A társakkal való együtt tanulás, kooperáció csak egyfajta pozitív attitűd kérdése. Bár mindkét csoport használja ezt a stratégiát, nem mondható el, hogy gyakorta alkalmazzák. Valószínűleg még nem ismerték fel ennek a stratégiának az előnyeit.

Mindent összevetve a stratégiák jelentős szerepet játszanak a hatékony nyelvtanulásban, s további figyelmet érdemelnek bármelyik idegen

nyelv tanulásának egy magasabb szintű elsajátítása céljából, ebben a rohanó, idegennyelvek dominálta világban.

Felhasznált irodalom

1. Burán, R.P. (1988). Testing of Hispanic students: Implications for secondary education. Paper prepared for the National Commission on Testing and Public Policy. Unpublished manuscript, University of Califomia, Santa Barbara
2. Chamot, A. V., & Kupper. L. (1989). Learning strategies in foreign language instruction. "Foreign Language Annals", 22, pp. 13–24.
3. Dansereau, D. F. [1985]. Learning strategy research. In J. W. Segal, S. F. Chipman & R. Glaser (Eds.), Thinking and learning skills: Relating instruction to research. Vol. 1 [pp. 209–239]. Hillsdale, N.J.: Erlbaum.
4. Fishman, J. (1987). Language and Ethnicity in Minority Sociolinguistic Perspectives Multilingual Matters
5. García, Ofelia, ed. (1991). Bilingual Education: Focusschrift in honor of Joshua A. Fishman. *Amsterdam: John Benjamins.*
6. O'Malley, J.M. & Chamot, A.U. (1990). *Learning Strategies in Second Language Acquisition*, CUP
7. Oxford, R.L. (1990). *Language Learning Strategies*, Newbury House
8. Oxford, R.L., & Crookall, D. (1989). Research on language learning strategies: Methods, findings, and instructional issues. "Modem Language Journal", 73, pp. 404–419.
9. Rigney, J. W. (1978). Learning strategies: A theoretical perspective. In H. F. O'Neil, Jr. (Ed.), Learning strategies [pp. 165–205]. New York: Academic Press.
10. Rueda, R., & Mercer, J. (1985). A predictive analysis of decision-making practices with limited English proficient handicapped students. Los Alamitos, CA: Southwest Regional Laboratory for Educational Research and Development. [pp. 266–590]
11. Thompson, L, & Rubin, J. (1993). "Improving listening comprehension in Russian." Washington, DC: Department of Education, International Research and Studies Program.
12. Valdes, G., & Figueroa, R. (1989, October). The natúré of bilingualism and the natúré of testing: Towards the development of a coherent research agenda. Prepared for the National Commission on Testing and Public Policy. Unpublished manuscript, University of California, Berkeley, & University of California, Davis.

Полікультурність та різноманітність у 21 столітті. Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Полікультурність та різноманітність у XXI столітті», Берегове, 27–28 березня 2018 року / Редактори: Еніке Надь-Коложварі, Сільвія Ковач – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2018. – 420 с.

ISBN 978-617-7692-09-5

Збірник містить тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Полікультурність та різноманітність у XXI столітті», яка відбулася 27–28 березня 2018 року в м. Берегове. Організаторами конференції стали кафедра філології Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II і кафедра полікультурної освіти та перекладу факультету історії та міжнародних відносин Ужгородського національного університету.

УДК: 061.3
П– 79

Науково-довідкове видання

ПОЛІКУЛЬТУРНІСТЬ ТА РІЗНОМАНІТНІСТЬ У 21 СТОЛІТТІ

Міжнародна науково-практична конференція
Берегове, 27–28 березня 2018 року

Збірник тез доповідей

2018

Редактори:
Еніке Надь-Коложварі – Сільвія Ковач

Коректура:
Ільдіко Гріца-Варцаба, Маріанна Леврінц, Олександр Кордонець
Верстка:
Вікторія Товтін, Олександр Добош
Обкладинка:
Іштван Коложварі, Олександр Добош
Відповідальний за випуск:
Ільдіко Орос, *Олександр Добош*

Видавництво та поліграфічні послуги: ТОВ «РІК-У»
88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36, e-mail: print@rik.com.ua
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК 5040 від 21 січня 2016 року

Підписано до друку 22.10.2018.
Папір офсетний. Ум. друк. арк. 11,7. Формат 70х100/16.
Замовл. № 2520. Тираж 200.